

VI.

Elnöki jelentés.

Tisztelt egyesületi közgyűlés!

Évi jelentéseknek nem lehetvén más célja, mint a rendes évi közgyűlésre összesereglett egyesületi tagoknak rövid vonásokban hű vázlatát nyújtani a lefolyt évbéli egyesületi működésnek, tisztelnem megfelelően következőket van szerencsém a t. közgyűlés elé terjeszteni.

Egyesületi működésünknek egyformán nélkülözhetetlen két alapja lévén, ú. m. a szellemi tevékenység és az anyagi támogatás; örömmel konstátálom első sorban, hogy ez is, az is a lefolyt évben nemcsak hogy nem fogyott, de mint ez egészséges szervezeteknél mindég kell, hogy legyen, fokozatosan gyarapodott.

Az első helyen említett szellemi tevékenység kivált a szerkesztő és múzeumi bizottságok kebelében tündöklött, és ha azok munkálkodásáról bővebben nem szólok, abban találja ez mentségét, hogy a szerkesztő bizottság szakavatott fáradozásának eredménye az egyesületi Évkönyv alakjában fekszik mindegyikünk előtt, a múzeumi bizottságnak ügybuzgalma pedig e bizottságnak a t. közgyűlés elé terjesztett külön jelentéséből lesz legbiztosabban megismerhető és érdemszerűleg méltányolható is.

A szellemi tevékenység terén kiváló fontosságú mozzanatot képez továbbá dr. Szontagh Miklós tagtársunk azon vállalkozása, hogy a hegyi vezetők számára 4 heti tanfolyamot nyitva, azokat a térkép-olvasás, meteorológiai eszközök használatában s a többiben oktatanjára, nagymérvben mozdítván elő ekképen a hegyi kirándulásoknak biztonságát és kenyelmét.

Ez idén sem szűnt meg végre érdekünkben működni Kolbenheyer Károly, bielizti tanár, ki megemlékezvén arról, hogy a Kárpátok üde levegőjét alföldi honfitársaink is szeretik élvezni, „Magas Tátrá”-ját ez évben magyar szövegben juttatta a közönség elé, mit az egyesületi választmány helyeselve, a hasznos mű ez újabb kiadását a „Magyar Kárpát-egyesület megbízásából” felírással látta el.

A tavaly Velenczében rendezett földrajzi kiállításon egyesületünk előismerő oklevéllel lett kitüntetve; az általunk ott kiállított tárgyak pedig: évkönyvek, térképek sat. marandó emlékül a velencei földrajzi társaságnak ajándékoztattak.

A Beszkidalji osztály mult évi kiállítás kivált Siegmeth Károly tagtársunk és osztálytitkár fáradhatatlan buzgósága folytán kitűnően sike-

rült, minélfogva egyesületünknek ezen most már a Keleti-Kárpátok után elnevezett osztálya ez idén ismét házi iparczikkekből álló kiállítást rendez.

A szellemi tevékenység azonban egy magában, anyagi támogatás nélkül kellően nem érvényesülhetvén és egyesületi feladataink között sok olyan is lévén, mely kizárólagosan anyagi eszközök által érhető el, ez utóbbiaknak fontosságát sem téveszthetjük el szem előtt.

A részletekkel a t. közgyűlés elé terjesztendő külön pénztárnoki jelentés foglalkozand, szorítkozom tehát itt is az általános szempontokra.

Anyagi erőnk mikénti, mi egyes célokra való felhasználásának kérdésében a múlt évi közgyűlés által is elfogadott oly osztályzáshoz lévén kötve, hogy az egyesületi jövedelmek 20%-ból a kezelési költségek fedeztessenek, azután bevételeinknek 40%-a kulturális célokra, és szintűgy 40%-a az inkább gyakorlati nyomatékkal és fontossággal bíró védőház- és útépitkezésre fordíttassék, az élénk szabott kereten túl nem lépni iparkodánk ugyan, de ha részint az a priori helyeselt álláspont szükség-szerű fejleményei, részint pedig a véletlen körülmények által kényszerítetten — még sem valánk képesek e korlátokat teljes mérvben tiszteletben tartani, szolgáljon mentségünkre az, hogy egyrészt a kezelési költségek szaporodása az egyesületi élet mindinkább elevenebb lüktetésével jár karöltve, és hogy másrészt a kulturális célok természetök szerint financiaiális korlátok, előre megszabott arányok között csak nehezen szoríthatók, mi egyszerűen azt jelenti, t. közgyűlés, hogy a lefolyt évben a kezelési költségek és kivált a kulturális célokra folyóvá tett összegek jóval meghaladták a %-okban kifejezett fenti arányt, és hogy e túlkiadások a harmad helyen nevezett védőház- és útépitkezések tételének rovására történtek.

Élénk érzetében annak, hogy ez állapot változást igényel, a multa nézve a t. közgyűlésnek felmentvényét kérjük és egyúttal a jövőt illetőleg, külön előterjesztésben, az eddigi gyakorlattól eltérő, az egyesületi feladatok praktikus oldalára nagyobb súlyt fektető indítvánnyal lépünk a t. közgyűlés elé. Nem tartok attól, hogy az egyesületi Évkönyvre eddig fordított költségek némi megszorítása a szellemi működést meg fogná béníthatni, nem tartok pedig ettől, t. közgyűlés, azért, mivel — úgyhiszem — könnyen feltalálható lesz az Évkönyv kiadványozásának oly módja, mely midőn a két nyelvbéli megjelenést fentartja és egyesületünknek magyar nemzeti jellegét kétségen kívül helyezi, a nyomtatási és kiállítási költségek tetemes részét meg is takarítani engedendi.

A múlt évi közgyűlés óta tartott hat választmányi ülés és egy rendkívüli közgyűlés jegyzőkönyvei biztos tanúságot tesznek egyesületi életünk élénkségéről és működési terünk folytonos kiterjesztéséről.

Már előbb tettem említést a „Beszkidalji osztály“ helyébe lépett „Keleti-Kárpátok osztályá“-ról, mely utóbbi most egyesületünk mármárosi tagjait is magába felvette és ekképen 300-nál több tagot számlál. A választmány csak kötelességet velt teljesíteni, midőn ez osztály eredményekben dús működését e folyó évben 250 forinttal támogatni elhatározta. Hasonló okból szavazott meg a választmány az ez idén megalakult „Iglói osztály“-nak 100 forintnyi segélyt, tapasztalván, hogy ez osztály, alig hogy életre ébredt, máris czélszerű alkotásokhoz látott.

Több ízben vette igénybe az egyesületi választmány idejét azon kérdés, hogy az anyaegyesületi Évkönyv ezentúl minő alakban, évenként egy vaskos kötetben, vagy pedig 4 füzetben jelenjen-e meg. Az e kérdés megvitatásakor nyilvánult élénkség csak az egyesület céljai iránti legmelegebb érdeklődésnek jele és annak ideiglenes megoldása, mely a

füzetenkénti megjelenést kísérletképen alkalmazná, mindenesetre azon előnnyel bir, hogy a gyakorlati tapasztalásból fogunk meggyőződhetni az iránt, mely kiadványozási alak felel meg inkább az egyesületi tagok kívánságának, valamint az egyesület kulturális és financiaiális érdekeinek.

Egy másik fontos tárgyát a választmányi tanácskozásoknak képezék a múlt évi közgyűlésben megállapított új alapszabályok, miután majdnem azonnal e megállapítás után felmerültek ez alapszabályok némely hiányai által előidézett aggályok. A választmány bizonyára csak a közgyűlés intencióinak felelt meg, midőn ez alapszabályoknak változtatlan életbeléptetése helyett ismételten beható tárgyalás alá vette azokat és most némi módosítási indítványokkal lép a t. közgyűlés elé.

Mint kiválóan örvendetes mozzanatot fel kell említenem, hogy az ez év folyamában felfedezett Béla i-cseppköbarlang ügyét nem csupán szepes-béla i tagtársaink karolták fel nagy buzgósággal, de támogatta maga Szepes-Béla városa is jelentékeny pénzáldozattal, minek köszönhető, hogy a Tatra látogatói előtt egy, természeti szépségekben gazdag újabb kirándulási hely nyílt meg.

Máriássy Ferencz tagtársunk szintén újabb bizonyosságát adta annak, mily melegen érdeklődik egyesületünk iránt az által, hogy a „Hági” nevű magánlakához közelálló erdőőri háza egyik szobájában az egyesület tagjainak és a turistáknak díjtalanul szállást nyújt.

Spöttl Ignác, egyletünk e buzgó barátja, ez évben sem feledkezett meg rólunk, a havasi róza meghonosítása czéljából e nemes növény magjait szép mennyiségben rendelkezésünkre bocsátva.

A „Magyar mérnök- és építész-egylet” a létesítendő kárpáti múzeum terveinek pályázat útján beszerzésére és díjtalan átengedésére ajánlkozott, mi által bennünket hálás köszönetre kötelezett.

A „Természettudományi Társulat” összes eddigi kiadványait könyvtárunknak adományozván, nem csekély mérvben növelte ennek értékét.

A „Róza-menedékház” újból bérbeadása az egyesület és annak egyes tagjai érdekeinek kellő megóvása mellett foganatosítottatott.

A folyó évi márczius havában Késmárkon tartott rendkívüli közgyűlés a m. é. rendes közgyűlés egyik határozatának megfelelően, az egyesületi pénztár kezelését egy ideiglenes pénztárnokra bízta és habár ezen pénztárnokot 160 frtnyi évi tiszteletdíjjal látta el, a helyes takarékoság szem előtt tartásával úgy intézkedett, hogy az új pénztárnoki tisztt a már régebben fenálló irodasegédi tiszttel együtt évi 80 forintnyi összeggel csekélyebb költséget okoz, mint előbb egy maga az irodasegédi állás.

Nem szorosan az egyesületi működés terén, de az egyesületi tisztség hozzájárulásával tétettek intézkedések legelőször ez idén a hegyi vezetők, kirándulásra használni szokott hátas-lovak és bérkocsik ügyének a mindinkább növekedő forgalom és szükségletnek megfelelő rendezésére. Az érdem e tekintetben első sorban a közg. hatóságot illeti, a haszon azonban minden esetre mindnyájunkra háruland, azokra szintűgy, kik itthon vagyunk, mint azokra, kik e vidéket a nyári évadban felkeresik.

Midőn végűl megjegyzem, hogy azon egy belvillongás, mely az év folyamában egyesületi életünkben felmerűlt, és melynek következményeképen egyesületünk nagyon tisztelt és érdemekben dűs első alelnöke tiszti állomásától megválni kívánt, a márcz. havában tartott rendkívűli közgyűlésben a mindnyájunk által óhajtott szerencsés megoldást nyeré az

által, hogy az ellentétes nézetek kiegyenlítése mellett említett alelnökünk újból megválasztatott, azon, úgy hiszem, czáfolhatatlan meggyőződésnek adhatok egyúttal kifejezést, hogy e belvillongás maga nem az egyesületi élet hanyatlásának, de ellenkezőleg, mivel az egyesületi czélok érvényesítésében, habár elágazó irányban, de mindkét oldalról egyforma szívósság tanúsított, fokozott éberségének, tehát alkotási aspiratióinak és képességének adta kétségbevonhatatlan jelét.

Befejezván ekképen előterjesztését annak, miből a t. közgyűlés egyesületünk ez évi működése felett magának helyes képet alkothat, nem marad egyéb hátra, minthogy nagybecsű figyelmöket a mai napirend egyes tárgyaira felhívjam és az egyesület tisztségit, az egész választmányt, valamint önön magamat, a t. közgyűlési tagok szíves jó indulatába ajánljam.

Kelt Mindszentén, 1882. évi aug. 2-kán.

Gróf Csáky Albin,
elnök.
